

Sự phát triển Logistics hiện đại tại Trung Quốc trong bối cảnh chuyển đổi số

Nguyễn Mai Đức*

Tóm tắt: Những năm gần đây, các ngành kinh tế của Trung Quốc chuyển mình mạnh mẽ dưới tác động của hoạt động chuyển đổi số. Những khái niệm như thông tin hóa, công nghệ hóa, tự động hóa, v.v. được nhắc đến một cách thường xuyên trong mọi lĩnh vực kinh tế tại nước này. Ở khu vực dịch vụ, ngành Logistics của Trung Quốc không chỉ nổi lên với vai trò chiến lược là ngành kết nối mà còn là ngành đi đầu trong hoạt động chuyển đổi số tại nước này. Các loại hình Logistics hiện đại như là Logistics số và Logistics thông minh đang được Trung Quốc chú trọng phát triển nhằm hướng đến mục tiêu phát triển bền vững không chỉ cho ngành Logistics mà còn cho cả chuỗi cung ứng và nền kinh tế của Trung Quốc. Thông qua việc tổng hợp các số liệu, các đánh giá từ các nghiên cứu và báo cáo có liên quan đến tình hình, chính sách phát triển Logistics hiện nay của Trung Quốc, bài viết sẽ khái quát sự hình thành và tình hình phát triển của hoạt động Logistics hiện đại dưới tác động của hoạt động chuyển đổi số tại Trung Quốc. Ngoài ra, bài viết còn kết hợp sử dụng phương pháp SWOT-PEST để phân tích các yếu tố tác động từ bên trong và bên ngoài đến chiến lược phát triển của ngành Logistics hiện đại của nước này.

Từ khóa: Logistics hiện đại; chuyển đổi số; Trung Quốc; SWOT-PEST.

Ngày nhận 19/10/2023; ngày chỉnh sửa 01/12/2023; ngày chấp nhận đăng 29/02/2024

DOI: <https://doi.org/10.33100/tckhxnvn10.1.NguyenMaiDuc>

1. Đặt vấn đề

Theo Cục Tin học hoá - Bộ Thông tin và Truyền thông Việt Nam: “Chuyển đổi số là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện của cá nhân, tổ chức về cách sống, cách làm việc và phương thức sản xuất dựa trên các công nghệ số” (Bộ Thông tin và Truyền thông 2021: 2). Còn theo nghiên cứu của Chen và cộng sự thì chuyển đổi số là chuyển đổi cấp cao dựa trên hai hoạt động là chuyển đổi số (Digital Transformation) và nâng cấp số (Digitalization), để hướng tới hoạt động kinh doanh cốt lõi và có thể tạo ra một mô hình kinh doanh mới. Chuyển đổi số là sự

phát triển của công nghệ số và các khả năng hỗ trợ nhằm tạo ra một mô hình kinh doanh số năng động (Chen và cộng sự 2019: 22). Một số những chỉ dẫn về hoạt động chuyển đổi số gần đây của Trung Quốc giai đoạn 2020-2025 phải kể đến đó là sáng kiến “*Hành động về hợp tác chuyển đổi số*” của Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia Trung Quốc năm 2020. Sáng kiến này nhấn mạnh về tầm quan trọng của tất cả các thành phần trong xã hội Trung Quốc trong việc chung tay với chính phủ xây dựng một mạng lưới dịch vụ số có “dạng dịch vụ - hỗ trợ, hướng dẫn từ chính phủ - chất lượng đi đầu - tối đa hỗ trợ”. Cụ thể trọng tâm của sáng kiến chính là thúc đẩy chuyển đổi kỹ thuật số sâu rộng từ các doanh nghiệp vừa và nhỏ

* Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQG Hà Nội; email: nguyenmaiduc1989@gmail.com

của nước này. Tại Diễn đàn cấp cao về phát triển chuyển đổi kỹ thuật số năm 2022, Học viện Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc đã công bố báo cáo “Công nghệ kỹ thuật thông tin mới định hình lại chuyển đổi kỹ thuật số cho doanh nghiệp”. Báo cáo này đã chỉ ra rằng, sau hơn hai mươi năm Trung Quốc tiến hành chuyển đổi số thị trường công nghệ thông tin Trung Quốc đang duy trì mức tăng trưởng ổn định và có triển vọng phát triển đầy hứa hẹn. Trên thực tế, quy mô tổng thể của thị trường dịch vụ và giải pháp công nghệ thông tin liên quan đến chuyển đổi kỹ thuật số của Trung Quốc đã đạt 2,166 tỷ Nhân dân tệ vào năm 2021, cho thấy được nhu cầu ứng dụng, chuyển đổi công nghệ số trong các ngành kinh tế đang diễn ra mạnh mẽ tại Trung Quốc. Ngoài ra, Chính phủ Trung Quốc cũng hy vọng rằng, “các chính sách chuyển đổi kỹ thuật số sẽ là bàn đạp để ngành Logistics hiện đại của nước này sẽ có thể duy trì tốc độ tăng trưởng trung bình trên 20% trong các năm tới và dự kiến gần nhất có thể đạt mốc 5.000 tỷ vào năm 2025” (Học viện Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc 2022: 16). Ngoài ra, khi các công nghệ mới được áp dụng, chúng không chỉ nâng cao hiệu quả của hoạt động Logistics và toàn chuỗi cung ứng của Trung Quốc mà còn khiến vận tải quốc tế của nước này trở nên cạnh tranh hơn và nâng cao giá trị hàng hóa của Trung Quốc. Đây cũng là điều mà không chỉ các nước lớn như Trung Quốc hướng đến mà cả các quốc gia như Việt Nam cũng mong muốn.

2. Nhận diện Logistics số trong Logistics hiện đại tại Trung Quốc

2.1. Khái niệm Logistics số

Tại Trung Quốc, trong nhiều nguồn tài liệu khác nhau, khái niệm Logistics được

phân biệt rõ ràng với lưu thông hay chuỗi cung ứng. Trong đó Logistics số (Digital Logistics) là một khái niệm nằm trong Logistics hiện đại, được định nghĩa là hoạt động Logistics đi kèm với sự hỗ trợ của công nghệ kỹ thuật thông tin hiện đại và dữ liệu lớn. Cụ thể các công nghệ kỹ thuật số sẽ lưu trữ dữ liệu từ nhiều nguồn thông tin khác nhau bằng công nghệ số và thông qua việc sử dụng các công nghệ vi tính và internet để tiến hành thêm các thao tác phân tích và thống kê những dữ liệu thu được này nhằm tăng độ chính xác cho thông tin. Mục đích của chuỗi hoạt động này là để tăng hiệu quả và tính chính xác cho hoạt động Logistics vì vậy mà Logistics số là hình thức Logistics có thể tối ưu hóa hiệu suất và thời gian di chuyển của hàng hóa, cung cấp các dịch vụ với độ chính xác cao và mang tính cá nhân hóa, cũng như có thể tiết kiệm tối đa chi phí. Theo nghiên cứu của Wang và cộng sự (2021: 4): “Logistics số là một thành tựu lớn của tiến bộ khoa học và công nghệ trên thế giới, và nó được phát triển dựa trên các công nghệ kỹ thuật thông tin hiện đại như chính tên gọi của mình”. Logistics số khác với các phương thức Logistics truyền thống ở chỗ nó phải được hỗ trợ bởi công nghệ kỹ thuật vi tính như trí thông minh nhân tạo, truyền thông đa phương tiện cao cấp hay mạng internet, để lưu trữ và xử lý được cơ sở dữ liệu khổng lồ. Liên đoàn Logistics và Mua sắm Trung Quốc (China Federation of Logistics & Purchasing - viết tắt là CFLP) định nghĩa Logistics số là hoạt động Logistics ra đời trên cơ sở tích hợp, phát triển không ngừng và ứng dụng rộng rãi của máy tính, mạng internet và các công nghệ hậu cần khác (Hu và cộng sự 2022: 67). Còn trong dự án đổi mới Logistics được xây dựng và phát triển bởi Công ty Trách nhiệm hữu hạn Công nghệ Mạng Qianqian Thương Hải và Công ty Trách nhiệm hữu hạn Công nghệ Thông tin Qianqian Quảng Châu thì Logistics số được xem như là “Logistics bên

thứ năm”¹, là hoạt động Logistics áp dụng công nghệ thông tin có hỗ trợ internet vào toàn bộ các khâu trong chuỗi hoạt động thực tế, điều này giúp nó không chỉ có thể đơn phương đảm nhận toàn bộ các khâu của chuỗi dịch vụ Logistics mà còn giúp nó còn có thể kết nối với các bên có liên quan để cung cấp một loại dịch vụ Logistics hiệu quả nhất, đáp ứng được nhu cầu của các doanh nghiệp.

2.2. Logistics số và Logistics thông minh tại Trung Quốc

Logistics số (Digital Logistics) và Logistics thông minh (Intelligent Logistics) đều là hai lĩnh vực Logistics hiện đại và đang được áp dụng, phát triển song song tại Trung Quốc. Nếu như Logistics số là hoạt động Logistics tập trung vào việc tin học hóa, thông tin hóa, chẳng hạn như thông tin hóa, mã hóa trong việc theo dõi phương tiện, theo dõi vận đơn hay thậm chí là toàn bộ quy trình hoạt động chuỗi Logistics, với mục đích là tối ưu khả năng kiểm soát thông tin trong toàn bộ chuỗi cung ứng. Logistics số có thể cung cấp một nguồn dữ liệu thông tin lớn cho các bên liên quan, để gia tăng sự kết nối giữa các bên trong chuỗi cung ứng. Còn Logistics thông minh là hoạt động Logistics dựa trên nền tảng Logistics số, có thêm sự tham gia của một số các công nghệ tự động hóa và trí thông minh nhân tạo, chẳng hạn như việc sử dụng Radio Frequency Identification (phương pháp nhận dạng dựa trên sóng vô tuyến) và ứng dụng Internet of Things để tối ưu hóa các chức năng trong hoạt động Logistics từ đó tối ưu hóa hiệu quả hoạt động quản lý, giảm thiểu tối đa các sai sót do yếu tố con người tạo ra. Vì vậy, khi nghiên cứu, đối với Logistics số sẽ thường được tiếp cận từ góc độ công nghệ

kỹ thuật, trong khi Logistics thông minh lại thường được xem xét từ góc độ chức năng (He 2017: 3). Nhưng cho dù là Logistics số hay Logistics thông minh thì yếu tố công nghệ thông tin vẫn là yếu tố được đẩy mạnh phát triển trong cả hai nhằm mục đích tối đa hiệu quả hoạt động và khiến chúng trở thành hai hình thức nền tảng của Logistics hiện đại tại Trung Quốc.

3. Tình hình phát triển Logistics hiện đại Trung Quốc trong bối cảnh kinh tế số

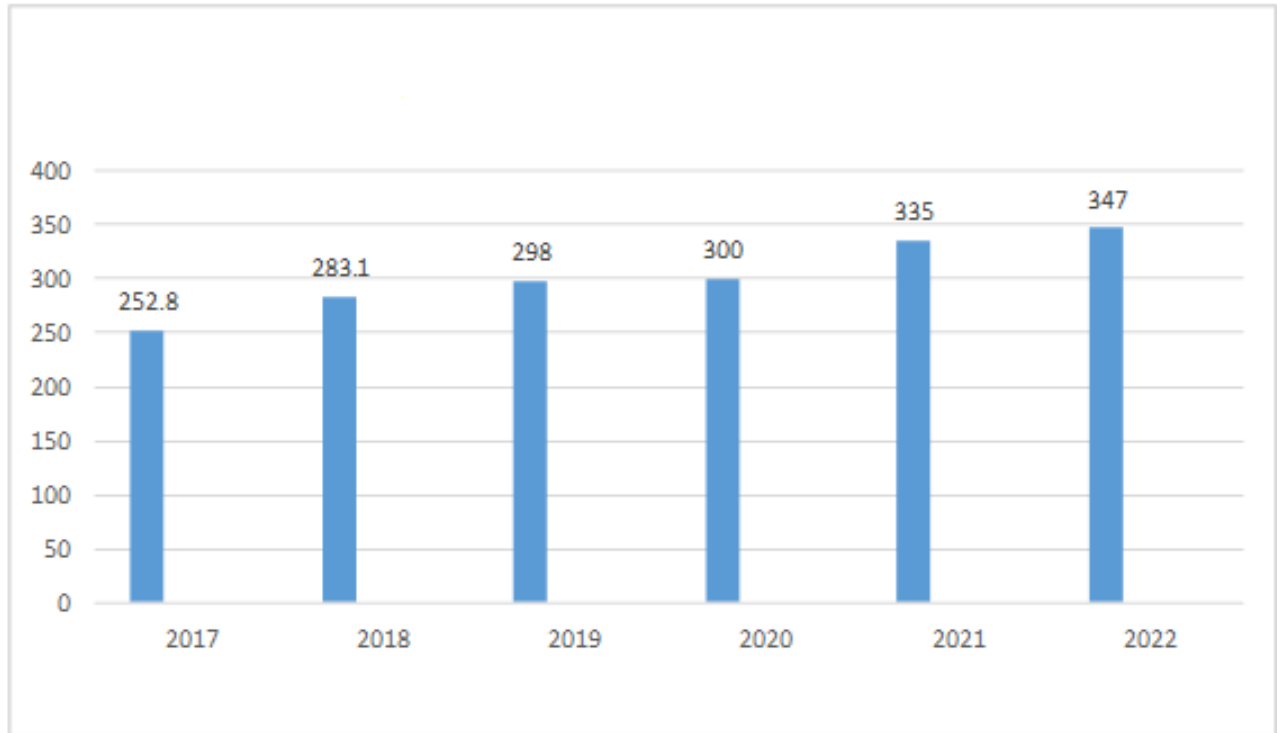
3.1. Tốc độ phát triển của ngành Logistics hiện đại Trung Quốc

Theo số liệu mà Liên đoàn Logistics và thu mua Trung Quốc (China Federation of Logistics and Purchasing) công bố thì từ tháng 1 đến tháng 10 năm 2023, tốc độ tăng trưởng của tổng giá trị hàng hóa của khu vực Logistics Trung Quốc đang giữ ở mức ổn định và ngành có dấu hiệu phục hồi tốt trong tháng 10 sau thời gian bị chững lại bởi dịch bệnh. Các yếu tố như thương mại điện tử phát triển, chất lượng dịch vụ của ngành được nâng cấp, hay ngay cả các yếu tố như dịch bệnh và thói quen tiêu dùng mới của người dân đã giúp thúc đẩy nhu cầu thị trường, tạo ra động lực mới, hình thành các hình thức kinh doanh mới và ngược lại. Cụ thể từ tháng 1 đến tháng 10 năm 2023, tổng giá trị luân chuyển hàng hóa trong khu vực Logistics của Trung Quốc là 278.300 tỷ Nhân dân tệ, tăng 4,9% so với cùng kỳ năm ngoái, tốc độ tăng trưởng tháng 10 là 5,1%, tăng 0,3% so với tháng 9. Trước đó vào năm 2022, dù vẫn chịu ảnh hưởng từ đại dịch, tổng giá trị hàng hóa của khu vực Logistics của Trung Quốc vẫn tăng gần 350.000 tỷ nhân dân tệ (khoảng 3,6%) so với cùng kỳ năm 2021 (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2022: 20). Các lĩnh vực trong ngành Logistics như vận tải

¹ https://baike.baidu.com/item/数字物流/3385499?fr=ge_al

đường sắt, dây chuyền lạnh, chuyển phát nhanh cũng duy trì tốc độ tăng trưởng cao.

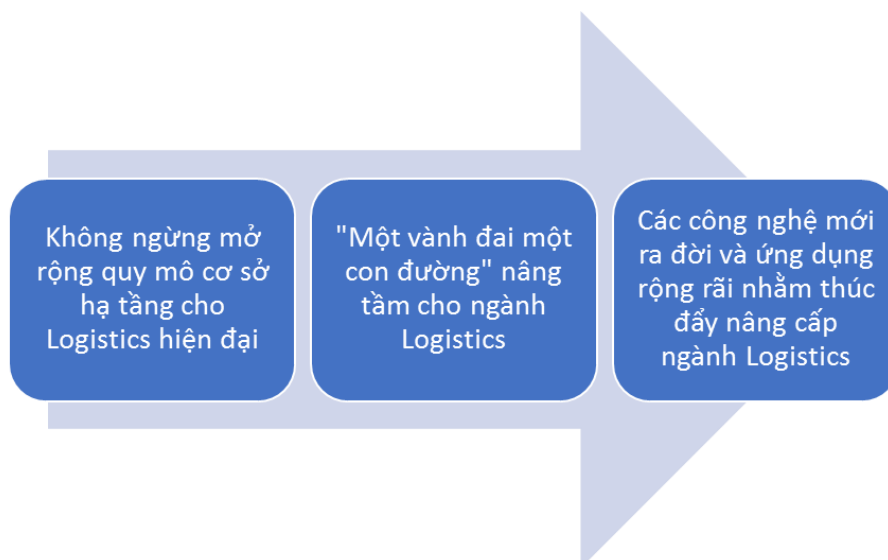
Hình 1: Tổng giá trị hàng hóa của khu vực Logistics Trung Quốc 2017-2022 (đơn vị: nghìn tỷ Nhân dân tệ)

(Nguồn: Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2022)

Theo định hướng phát triển Logistics hiện đại mà Trung Quốc hướng đến thì cơ sở hạ tầng tiên tiến là yếu tố nền tảng, tiếp theo đó là các chính sách đối ngoại (trong đó phải kể đến “Một vành đai một con đường”, cuối cùng là việc phát triển và ứng dụng các công nghệ thông tin nhằm số hóa ngành Logistics (Hình 2). Trong 4 năm từ 2018 đến 2022, số lượng trung tâm Logistics ở Trung Quốc tăng trưởng với tốc độ trung bình hàng năm là 11,7%, đây là một tốc độ phát triển hạ tầng cơ sở khá nhanh. Nhờ các chính sách phát triển và đối ngoại, thị trường Logistics Trung Quốc đã trở thành thị trường

Logistics lớn nhất thế giới trong 7 năm liên tiếp (từ năm 2015-2022, theo Báo cáo Logistics hàng năm của Ngân hàng Thế giới). Đến cuối năm 2022, Trung Quốc đã có hơn 9.000 công ty Logistics hạng A (cách phân loại xếp hạng này dựa theo tiêu chí tiêu chuẩn hóa, hiện đại hóa, quy mô hóa mà Trung Quốc đưa ra để đánh giá các công ty trong ngành Logistics của mình, trong đó A là thứ hạng cao nhất) và 50 công ty Logistics ở tốp đầu có tổng doanh thu gần 2.000 tỷ Nhân dân tệ (Hu và cộng sự 2022: 5).

Hình 2: Xu hướng phát triển Logistics hiện đại của Trung Quốc

(Nguồn: Hu và cộng sự 2022: 5)

3.2. Vai trò của Chính phủ Trung Quốc trong việc phát triển Logistics hiện đại

Từ sau cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008, Chính phủ Trung Quốc bắt đầu chú trọng nhiều hơn đến ngành Logistics (Zhang 2020: 10). Trong “Kế hoạch điều chỉnh và chấn hưng ngành Logistics” do Quốc vụ viện Trung Quốc ban hành vào tháng 3 năm 2009 hay “Những ý kiến về biện pháp và chính sách thúc đẩy sự phát triển ổn định của ngành Logistics” và “Kế hoạch phát triển trung và dài hạn ngành Logistics” do Quốc vụ viện Trung Quốc đưa ra vào tháng 9 năm 2014, Chính phủ Trung Quốc đều nhấn mạnh việc tăng cường hoạt động nghiên cứu phát triển và sản xuất các thiết bị công nghệ Logistics hiện đại. Ngoài ra, Trung Quốc cũng khuyến khích các doanh nghiệp nước này áp dụng các công nghệ Logistics mới vào tất cả các khâu trong chuỗi Logistics (như: kho bãi, vận chuyển, bốc xếp, phân loại và đóng gói) nhằm rút ngắn thời gian vận chuyển và tránh lãng phí nguồn lực. Sang đến năm 2015, các chính sách của Trung Quốc bắt đầu chú trọng nhiều hơn đến yếu tố công nghệ thông tin và

sản xuất thông minh, cũng như tự động hóa trong việc phát triển Logistics, hướng đến mục tiêu tăng kết nối ngành, giảm chi phí và nâng cao hiệu quả hoạt động. Sang đến năm 2016, trong một số các chính sách được bổ sung như “Các ý kiến triển khai ‘Internet +’ trong hoạt động Logistics để đạt hiệu quả cao” (tháng 7), “Kế hoạch hành động đặc biệt nhằm giảm chi phí và tăng hiệu quả trong ngành Logistics (2016-2018)” thì Trung Quốc đã dần triển khai định hướng số hóa ngành Logistics. Cụ thể hơn trong “Kế hoạch phát triển sản xuất thông minh (2016-2020)” do nhiều Bộ ban ngành Trung Quốc cùng ban hành chỉ đạo đã nhấn mạnh việc nước này sẽ đẩy mạnh phát triển và ứng dụng các thiết bị kỹ thuật Logistics hiện đại mà trọng điểm là các loại máy như máy nâng xếp chồng hạng nhẹ; máy xếp siêu cao và siêu nặng; máy phân loại thông minh tốc độ cao; tàu con thoi thông minh; kho ba chiều tự động hóa thông số cao, v.v. Ngoài ra, theo như kế hoạch, các doanh nghiệp Trung Quốc cần phải kết hợp với các trường đại học của nước này để phát triển các loại thiết bị kỹ thuật Logistics tự động quan trọng như robot công nghiệp cao cấp, thiết

bị cảm biến và điều khiển thông minh, thiết bị phát hiện và lắp ráp thông minh và các thiết bị Logistics và kho bãi thông minh khác. Sang năm 2017, các chính sách khác được ban hành như: “Kế hoạch phát triển trí tuệ nhân tạo thế hệ mới” của Quốc vụ viện Trung Quốc đưa ra vào tháng 7, “Kế hoạch hành động 3 năm để phát triển công nghiệp thương mại điện tử” và “Kế hoạch hành động 3 năm nhằm thúc đẩy sự phát triển của ngành trí tuệ nhân tạo thế hệ mới (2018-2020)” do Bộ Công nghiệp và Công nghệ thông tin Trung Quốc lần lượt đưa ra vào tháng 9 và tháng 12 lại một lần nữa nhấn mạnh việc Trung Quốc sẽ đẩy mạnh phát triển hoạt động Logistics thông minh. Cụ thể Trung Quốc sẽ cần tăng cường quảng bá,

nâng cao nhận thức về lĩnh vực Logistics hiện đại này, quan trọng hơn nữa là phải đưa các công nghệ thông tin đi vào thực tiễn để nâng cao tỷ lệ tự động hóa trong chuỗi hoạt động Logistics, số hóa ngành Logistics. Có thể nói giai đoạn 2017-2019 là giai đoạn mà các chính sách số hóa ngành Logistics của Trung Quốc được thực hiện một cách quyết liệt và mang lại hiệu quả rõ rệt nhất. Những năm gần đây, Chính phủ Trung Quốc vẫn tiếp tục đưa ra các chính sách mang tính điều chỉnh bổ sung như các chỉ đạo xây dựng các trung tâm Logistics thế hệ mới, phát triển các công nghệ xanh, giảm thiểu thủ tục hành chính tại các cảng, phát triển Logistics chuỗi lạnh, v.v.. (Bảng 1)

Bảng 1: Một số chính sách phát triển Logistics hiện đại của Trung Quốc (2009-nay)

Thời gian	Cơ quan	Tên chính sách
3/2009	Quốc vụ viện Trung Quốc	《物流业调整和振兴规划》 “Kế hoạch điều chỉnh và chấn hưng ngành Logistics”, https://www.beijing.gov.cn/zhengce/zfwj/zfwj/szfwj/201905/t20190523_72615.html
8/2011	Quốc vụ viện Trung Quốc	《关于促进物流业健康发展政策措施的意见》 “Những ý kiến về biện pháp và chính sách thúc đẩy sự phát triển ổn định của ngành Logistics” https://baike.baidu.com/item/国务院办公厅关于促进物流业健康发展政策措施的意见/1722435?fr=ge_al
9/2014	Quốc vụ viện Trung Quốc	《物流业发展中长期规划(2014-2020年)》 “Kế hoạch phát triển ngành Logistics trung và dài hạn (2014-2020)” https://baike.baidu.com/item/物流业发展中长期规划（2014—2020年）/15864818?fr=ge_al
5/2015	Quốc vụ viện Trung Quốc	《中国制造 2025》 “Sản xuất Trung Quốc 2025” https://baike.baidu.com/item/国务院关于印发《中国制造 2025》的通知/17600296?fr=ge_al
7/2015	Quốc vụ viện Trung Quốc	《关于积极推进“互联网+”行动的指导意见》 “Ý kiến chỉ đạo về việc tăng cường hành động ‘Internet +’” https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2015-07/04/content_10002.htm
7/2016	Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia Trung Quốc	《“互联网+”高效物流实施意见》 “Các kiến triển khai ‘Internet +’ trong hoạt động Logistics đạt hiệu quả cao” https://www.ndrc.gov.cn/fzggw/jgsj/jms/sjdt/201607/t20160729_1112000.html
8/2016	Bộ Công nghiệp và Công nghệ thông tin, Bộ Tài chính	《智能制造发展规划（2016-2020年）》 “Kế hoạch phát triển sản xuất thông minh (2016-2020)” https://www.mof.gov.cn/gp/xxgkml/jjjss/201612/t20161208_2512227.htm

	Trung Quốc	
9/2016	Quốc vụ viện Trung Quốc	《物流业降本增效专项行动方案（2016-2018年）》“Phương án hành động đặc biệt nhằm giảm chi phí và tăng hiệu quả hoạt động trong ngành Logistics (2016-2018)” https://www.gov.cn/xinwen/2016-09/26/content_5112287.htm
7/2017	Quốc vụ viện Trung Quốc	《新一代人工智能发展规划》“Kế hoạch phát triển công nghệ trí tuệ nhân tạo thế hệ mới” https://www.gov.cn/xinwen/2017-07/20/content_5212064.htm
8/2017	Quốc vụ viện Trung Quốc	《关于进一步推进物流降本增效促进实体经济发展的意见》“Các kiến về việc tăng cường cắt giảm chi phí và tăng hiệu quả ngành Logistics để xúc tiến phát triển của nền kinh tế thực” https://www.gov.cn/xinwen/2017-07/10/5209283/files/f3232d06909d440eb618c50709900d71.pdf
9/2017	Bộ Công nghiệp và Công nghệ thông tin Trung Quốc	《工业电子商务发展三年行动计划》“Kế hoạch hành động 3 năm phát triển công nghiệp thương mại điện tử” https://www.sohu.com/a/194715479_99954200
12/2017	Bộ Công nghiệp và Công nghệ thông tin Trung Quốc	《促进新一代人工智能产业发展三年行动计划（2018-2020年）》“Kế hoạch hành động 3 năm nhằm thúc đẩy sự phát triển của ngành trí tuệ nhân tạo thế hệ mới (2018-2020)” http://www.cac.gov.cn/2017-12/15/c_1122114520.htm?from=singlemessage
1/2018	Quốc vụ viện Trung Quốc	《关于推进电子商务与快递物流协同发展的意见》“Các ý kiến về việc xúc tiến phối hợp phát triển thương mại điện tử và dịch vụ chuyển phát nhanh” https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2018-01/23/content_5259695.htm
12/2018	Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia, Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc	《国家物流枢纽布局和建设规划》“Kế hoạch xây dựng và bố trí trung tâm Logistics quốc gia” https://www.gov.cn/xinwen/2018-12/25/content_5351874.htm
3/2019	Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia Trung Quốc và 24 cơ quan khác	《关于推动物流高质量发展促进形成强大国内市场的意见》“Các ý kiến về xúc tiến phát triển Logistics chất lượng cao và hình thành thị trường nội địa vững mạnh” https://www.ndrc.gov.cn/fzggw/jgsj/jms/sjdt/201903/t20190301_1112192.html
6/2020	Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia, Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc	《关于进一步降低物流成本实施意见的通知》“Thông báo về các ý kiến về việc cắt giảm hơn nữa chi phí Logistics” https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2020-06/02/content_5516810.htm
9/2020	Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia Trung Quốc	《推动物流业制造业深度融合创新发展实施方案》“Kế hoạch xúc tiến thúc đẩy hội nhập sâu rộng và đổi mới phát triển của sản xuất và Logistics” https://www.ndrc.gov.cn/xwdt/ztzl/jdstjjqycb/zccs/202101/t20210129_1266120_ext.html
1/2021	Bộ Thương mại Trung Quốc	《关于推动电子商务企业绿色发展工作的通知》“Thông báo về xúc tiến phát triển xanh của doanh nghiệp thương mại điện tử” https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2021-01/12/content_5579179.htm
6/2011	Bộ Công	《“5G+工业互联网”十个典型应用场景与五个重点行业实践》

	ngành và Công nghệ thông tin Trung Quốc	“Mười kịch bản ứng dụng điển hình và năm ngành thực tiễn chính ‘5G+ công nghiệp Internet’ ” https://www.cinn.cn/zgjxzz/202111/W020211123397919528926.pdf
10/2022	Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc	《交通运输智慧物流标准体系建设指南》“Hướng dẫn xây dựng hệ thống tiêu chuẩn Logistics thông minh cho ngành vận tải” https://www.mot.gov.cn/2022zhengcejd/202210/t20221024_3699374.html
11/2022	Bộ Công nghiệp và Công nghệ thông tin Trung Quốc	《关于印发中小企业数字化转型指南的通知》“Hướng dẫn chuyển đổi số của doanh nghiệp vừa và nhỏ” https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-11/09/content_5725642.htm
2/2023	Quốc vụ viện Trung Quốc	《质量强国建设纲要》“Đề cương xây dựng cường quốc chất lượng” https://www.cnfood.cn/article?id=1623134865003220993

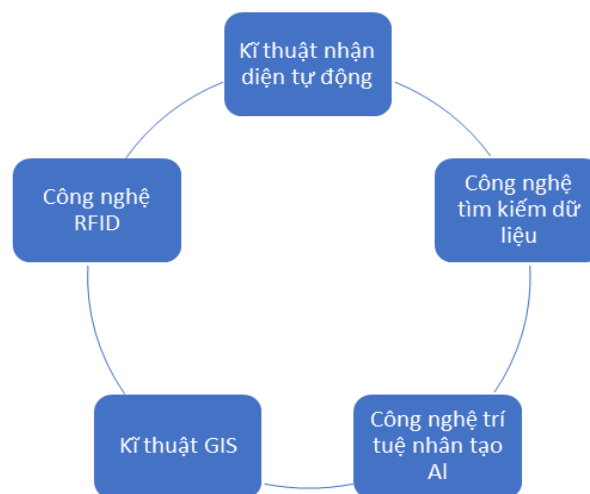
(Nguồn: Tác giả tổng hợp)

3.3. Phát triển kỹ thuật công nghệ thông tin trong ngành Logistics hiện đại Trung Quốc

Logistics số và Logistics thông minh là hình thức Logistics hiện đại gắn liền với yếu tố công nghệ. Tuy vậy, Logistics là một loại hoạt động không đứt đoạn của các nút (Guo 2007: 96). Trong toàn bộ quá trình của hoạt động Logistics hiện đại, mỗi liên kết đều có thể được coi như là một nút tương quan và tương đối độc lập, cần phải luôn cập nhật các ứng dụng công nghệ mới có thể để duy trì sự phát triển và đổi mới của toàn chuỗi hoạt động Logistics. Trong đó, các nhân tố cấu thành của hệ thống thông tin Logistics hiện đại tại Trung Quốc chủ yếu được chia

thành bốn mảng: công nghệ nền tảng, công nghệ hệ thống, công nghệ ứng dụng và công nghệ bảo mật (Wang và cộng sự 2022: 7). Một số các công nghệ thông tin, công nghệ số nền tảng quan trọng được Trung Quốc áp dụng nhiều năm nay như: hệ thống định vị vệ tinh, hệ thống theo dõi hàng tồn kho, kỹ thuật mã vạch, công nghệ nhận dạng tự động, mạng lưới thu thập thông tin di động, công nghệ mã hóa phân loại thông tin, công nghệ trao đổi dữ liệu điện tử, v.v.. Và trong những năm gần đây là các công nghệ mới, như công nghệ nhận dạng tần số vô tuyến (RFID), công nghệ phương tiện không người lái, công nghệ XR (Extends Reality), v.v..

Hình 3: Những công nghệ quan trọng trong hệ thống kỹ thuật vi tính ngành Logistics Trung Quốc

(Nguồn: Wang và cộng sự 2021: 4)

Gần đây nhất, trong Kế hoạch 5 năm lần thứ 14 của mình (giai đoạn 2021-2025), Chính phủ Trung Quốc đã nhấn mạnh rằng việc phát triển các công nghệ kỹ thuật số, khai thác triệt để các yếu tố tiềm năng khác nhau của công nghệ số là hướng đến xây dựng một xã hội Trung Quốc hiện đại. Cũng trong kế hoạch này, các nhà hoạch định chính sách Trung Quốc cũng đề xuất rằng, trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế kỹ thuật số, ngành Logistics cũng cần phải được định hướng phát triển theo hướng chất lượng cao, cần phải số hóa để có thể kết nối các ngành thượng nguồn và hạ nguồn, tạo dựng lên được một nền công nghiệp sản xuất chuẩn chỉnh, một chuỗi cung ứng sản xuất hiện đại, vững mạnh (Hu 2022: 3). Để thực hiện được mục tiêu này, Chính phủ và doanh nghiệp Trung Quốc đã có sự liên kết chặt chẽ với nhau. Ví dụ như SF Express - doanh nghiệp dẫn đầu trong lĩnh vực chuyển phát nhanh tại Trung Quốc đã nhanh chóng xây dựng cho mình một hệ thống cơ sở hạ tầng hiện đại, có thể đáp ứng được các chủ trương trong Kế hoạch 5 năm lần thứ 14 của Trung Quốc đưa ra. Tính đến cuối năm 2022, SF Express đã thành lập các trung tâm Logistics hiện đại cho mình tại hơn 50 thành phố trên toàn Trung Quốc. Có thể nói, SF Express chính là đơn vị điển hình cho sự phát triển của ngành Logistics hiện đại trong bối cảnh chuyển đổi số của Trung Quốc (2022).

3.4. Tầm quan trọng của Logistics số trong phát triển Logistics hiện đại tại Trung Quốc

Tuy ngành Logistics Trung Quốc phát triển tương đối nhanh nhưng chi phí Logistics vẫn còn cao (trong khoảng 16-18% GDP) ảnh hưởng đến việc nâng cao hiệu quả của toàn chuỗi cung ứng của nước này (He 2021: 2). Theo số liệu từ Cục Thống kê Trung Quốc, chi phí Logistics của

Trung Quốc năm 2020 là 14.900 tỷ Nhân dân tệ, chiếm 14,6% GDP, so với 8% của Mỹ là quá cao, cho thấy mô hình Logistics của Trung Quốc chưa hiệu quả. Vì vậy, Logistics số được nhiều chuyên gia nhận định là mô hình hoạt động giúp Trung Quốc giảm chi phí vận chuyển từ 5%-15%, từ đó chi phí hoạt động trên toàn chuỗi cung ứng có thể giảm từ 10% - 15% (He 2021). Ngoài ra, việc phát triển Logistics số còn có lợi cho việc tối ưu hóa hiệu quả phân bổ nguồn lực của toàn xã hội, đồng thời tạo thêm động lực tăng trưởng mới cho nền kinh tế Trung Quốc sau thời kỳ dịch bệnh. Những năm gần đây, lĩnh vực Logistics số của Trung Quốc đã có được những thành tích đáng kể. Năm 2022, thị trường Logistics thông minh toàn quốc đạt mức gần 699 tỷ Nhân dân tệ. Trong 5 năm trở lại đây (2017-2022), Logistics số, Logistics thông minh có mức tăng trưởng trung bình 13,1%/ năm (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2018: 15). Tốc độ tăng trưởng này thậm chí còn cao gấp đôi so với tốc độ tăng trưởng toàn ngành Logistics Trung Quốc trong cùng thời kỳ, cho thấy được tiềm năng và đóng góp của lĩnh vực này trong hoạt động chuyển đổi số tại Trung Quốc.

4. Phân tích SWOT-PEST ngành Logistics hiện đại của Trung Quốc

Phân tích SWOT-PEST ngành Logistics hiện đại của Trung Quốc bao gồm 4 điểm S - Strengths (Điểm mạnh); W - Weaknesses (Điểm yếu), O - Opportunities (Cơ hội) và T - Threats (Thách thức) dựa trên 4 yếu tố là chính sách luật pháp, kinh tế, xã hội và công nghệ, để đưa ra các đánh giá về chiến lược phát triển trong ngành này của Trung Quốc. Trong đó, các điểm mạnh và điểm yếu là những đặc điểm nội bộ của ngành, liên quan đến các yếu tố như nguồn nhân lực, công nghệ, tài chính, v.v., còn hai yếu tố cơ hội

và thách thức là những yếu tố bên ngoài ngành sẽ tạo ra những thuận lợi hay trở ngại cho sự phát triển của ngành (Albert 2005: 2). Mô hình SWOT được Albert Humphrey đưa ra vào những năm 1960-1970 (Nguyễn Hoàng Phương 2012: 3). Còn PEST là phương pháp nghiên cứu các nhân tố trong môi trường vĩ mô bao gồm: các yếu tố chính trị, luật pháp (Political); các yếu tố kinh tế (Economic); văn hoá - xã hội (Social) và công nghệ (Technological), nó là một phương pháp đánh giá môi trường phát triển cho một ngành mới (Aguilar 1967: 1). Kết hợp hai phương pháp này để có một phương pháp đánh giá cả yếu tố nội sinh và ngoại sinh tổng quan hơn. Mô hình SWOT-PEST được ứng dụng trong rất nhiều các nghiên cứu như nghiên cứu về Logistics hiện đại tại Chu Hải, Trung Quốc của Lin (2011:16), nghiên cứu về sự phát triển của Logistics thông minh tại Quảng Tây của Yang (2020: 64). Từ mô hình phân tích SWOT-PEST sẽ cho chúng ta thấy được thuận lợi, khó khăn, tiềm năng và hướng đi của ngành Logistics tại Trung Quốc.

4.1. Yếu tố luật pháp

i. Điểm mạnh: Thứ nhất, từ những năm 2009, 2010 để khắc phục ảnh hưởng của khủng hoảng tài chính kinh tế toàn cầu, Chính phủ Trung Quốc đã đưa ra rất nhiều các chính sách phát triển kinh tế - xã hội, chú trọng việc phát triển công nghệ và con người. Đến Đại hội toàn quốc lần thứ 19 của Đảng Cộng sản Trung Quốc (năm 2017), nước này đã đưa việc phát triển Logistics hiện đại vào quy hoạch chiến lược cấp quốc gia, đồng thời xây dựng một số chính sách đa dạng nhằm hỗ trợ ngành Logistics có thể tiến hành chuyển đổi từ Logistics truyền thống sang Logistics hiện đại một cách thuận lợi. Các chính sách thúc đẩy chuyển đổi số, phát triển công nghệ cũng được đưa

vào rất nhiều các chính sách của các Bộ ban ngành khác nhau tại nước này (Zhang 2020).

ii. Điểm yếu: Thứ nhất, hoạt động giám sát, quản lý của chính quyền địa phương Trung Quốc đối với việc phát triển Logistics hiện đại vẫn còn lỏng lẻo, chưa đúng với định hướng của chính quyền trung ương. Ngoài ra, một số địa phương tại Trung Quốc thiếu các quy hoạch mang tính hệ thống và cơ sở hạ tầng Logistics cơ bản vẫn còn yếu, điều này đã hạn chế sự phát triển đồng bộ của Logistics hiện đại. Thứ hai, công tác tuyên truyền chia sẻ thông tin Logistics hiện đại thực tế từ phía các cơ quan quản lý Trung Quốc vẫn chưa thực sự mạnh. Chính phủ Trung Quốc cũng chưa xây dựng được một mạng lưới quản lý đồng bộ.

iii. Cơ hội: Thứ nhất, từ các chính sách phát triển của Trung Quốc cho thấy, chiến lược phát triển Logistics hiện đại của Trung Quốc là rất rõ ràng. Trong các chính sách đẩy mạnh sản xuất, phát triển nông thôn và hội nhập quốc tế, tăng cường đầu tư nước ngoài, đều mang lại các cơ hội phát triển mới cho các hoạt động sản xuất thông minh, Logistics thông minh. Thứ hai, sáng kiến “Một vành đai, Một con đường” cũng tạo nhiều cơ hội thuận lợi để lĩnh vực Logistics hiện đại Trung Quốc phát triển, mở rộng thị trường (Zhang 2020: 5).

iv. Thách thức: Thứ nhất, vì là một quốc gia có diện tích lớn, địa hình phức tạp, dân số đông và đa dân tộc, Trung Quốc luôn gặp nhiều khó khăn giữa việc quy hoạch và đưa các chính sách phát triển vào thực tế, và ngành Logistics cũng không ngoại lệ. Thứ hai, Trung Quốc còn nhiều khó khăn trong việc thống nhất các quy định chung và giản tiện các thủ tục pháp lý trong khâu quản lý hành chính. Tính đến thời điểm này, dù hàng năm vẫn đưa ra các chỉ đạo nhưng Trung Quốc vẫn chưa có được một hệ thống chính sách quản lý Logistics số hoàn thiện riêng biệt và một cơ quan cấp trung ương chuyên

quản lý lĩnh vực Logistics. Hiện ngành Logistics của Trung Quốc vẫn do Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc quản lý chính còn các doanh nghiệp Logistics Trung Quốc lại được quản lý bởi Bộ Công thương Trung Quốc. (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2018: 29).

4.2. Yếu tố kinh tế

i. Điểm mạnh: Thứ nhất, những năm gần đây, cùng với tốc độ phát triển kinh tế nhanh của Trung Quốc, GDP nước này cũng tăng trưởng nhanh chóng, xuất nhập khẩu tăng, điều này đã thúc đẩy nhu cầu dịch vụ Logistics tăng lên, nhất là loại hình dịch vụ Logistics hiện đại, nhanh, hiệu quả cao, tiết kiệm chi phí (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2022: 20). Thứ hai, khi cầu tăng thì cung nhiều lên, nhu cầu của thị trường về loại hình dịch vụ Logistics tích hợp, chính xác, nhanh chóng, đa chiều, chất lượng cao hơn cũng tăng. Điều này chắc chắn đã thúc đẩy lĩnh vực Logistics số, Logistics thông minh của Trung Quốc phát triển. Thứ ba, dưới tác động của tốc độ phát triển kinh tế thì ngành Logistics Trung Quốc đang ngày một nâng cao vị thế của mình, tạo tác động kết nối nhiều ngành kinh tế khác nhau Trung Quốc.

ii. Điểm yếu: Thứ nhất, sau một thời gian phát triển thần tốc, thị trường Logistics Trung Quốc đang dần bước vào thời kỳ tăng trưởng chậm và có dấu hiệu đi ngang, nên Trung Quốc mong muốn cải thiện về chất cho các ngành kinh tế trong đó có ngành Logistics để thúc đẩy ngành này phát triển. Thứ hai, kể từ khi dịch COVID-19 bùng phát, hoạt động tiêu dùng, đầu tư và sản xuất trên toàn cầu đều chịu những tác động nhất định. Mặc dù dịch bệnh đã được ngăn chặn hiệu quả nhưng tình trạng bất ổn kinh tế do dịch bệnh lây lan nhanh trên toàn thế giới vẫn rất nghiêm trọng, và kéo theo những bất ổn cho sự phát triển của thương mại quốc tế

và Logistics quốc tế, điều này đã gây ảnh hưởng không nhỏ đến sự phát triển của ngành Logistics của Trung Quốc nói chung và lĩnh vực Logistics số nói riêng. (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2018: 21).

iii. Cơ hội: Thứ nhất, sự trỗi dậy của thương mại điện tử và mua sắm trực tuyến tại Trung Quốc đã thúc đẩy quá trình chuyển đổi cơ cấu kinh tế, tạo cơ hội phát triển cho Logistics hiện đại Trung Quốc. Thứ hai, các công ty Trung Quốc rất nhạy bén. Ngay cả trong thời kỳ dịch bệnh, mặc dù dịch COVID-19 đã tác động lớn đến hoạt động kinh doanh của các công ty Trung Quốc nhưng nhiều công ty của nước này cũng cố gắng tận dụng thời điểm dịch bệnh để thử thách những hình thức kinh doanh mới, cũng như chuyển đổi, nâng cấp bản thân. Các mô hình dịch vụ mới như “giao hàng không tiếp xúc”, “giao hàng 24 giờ” cũng từ đó ra đời và được đón nhận không chỉ trong giai đoạn dịch bệnh mà ngay cả hiện nay vẫn thu về nguồn lợi nhuận tốt cho các doanh nghiệp (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc 2020: 21).

iv. Thách thức: Khi quá trình hội nhập toàn cầu tiếp tục tăng tốc, các công ty Logistics nước ngoài sẽ thâm nhập vào thị trường Trung Quốc, tạo ra áp lực cạnh tranh cho các công ty của nước này, buộc các công ty Trung Quốc phải đổi mới, sát nhập để đứng vững và tạo được vị thế cạnh tranh nhất định. (Viện Nghiên cứu thương mại và công nghiệp Trung Quốc 2020).

4.3. Yếu tố xã hội

i. Điểm mạnh: Thứ nhất, từ chủ trương số hóa xã hội của Trung Quốc cuộc sống của người dân Trung Quốc hiện nay luôn xuất hiện bóng dáng của công nghệ. Những thay đổi trong thói quen của người tiêu dùng Trung Quốc (tỷ lệ tiêu dùng trực tuyến tăng,

lượng hàng hóa được chuyển phát cũng tăng lên) đã mang lại cơ hội tốt cho việc phát triển các lĩnh vực Logistics hiện đại như Logistics số. Thứ hai, dưới sự thúc đẩy của chính phủ Trung Quốc, những công nghệ mới đang được các công ty Logistics Trung Quốc tích cực ứng dụng đã giúp người dân nước tạo điều kiện tiên quyết cho sự phát triển của Logistics số (Hu và cộng sự 2022: 3).

ii. Điểm yếu: Thứ nhất, các công ty Logistics Trung Quốc có sự phân bố không đồng đều, đa số các công ty Logistics lớn chỉ tập trung tại thị trường các thành phố cấp 1 và cấp 2 của Trung Quốc, còn các khu vực khác mức độ hoạt động yếu hơn hẳn; Thứ hai, các tiêu chuẩn đánh giá vẫn còn chưa sát so với tiêu chuẩn quốc tế, dẫn đến thị trường Logistics Trung Quốc thiếu quy phạm đã hạn chế sự phát triển của Logistics hiện đại. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hoạt động Logistics sẽ phải đối mặt với những vấn đề phức tạp hơn, như các quy định pháp luật sẵn có, xây dựng chính sách mới, phong tục văn hóa khác biệt giữa các nước (Zhang 2020: 3).

iii. Cơ hội: Thứ nhất, hoạt động hợp tác giữa các doanh nghiệp Logistics và các doanh nghiệp trong chuỗi cung ứng Trung Quốc có thể hình thành một mô hình chuỗi sản xuất hoàn chỉnh, từ đó thúc đẩy Logistics số phát triển; Thứ hai, việc hợp tác theo chiều sâu giữa các doanh nghiệp Logistics Trung Quốc, hỗ trợ lẫn nhau ứng dụng các kỹ thuật mới có thể nâng cao khả năng cạnh tranh toàn diện của hoạt động Logistics hiện đại, thay thế hình thức Logistics đơn lẻ truyền thống; Thứ ba, hiện nay, mô hình Logistics truyền thống cũng đã không còn đáp ứng được nhu cầu của người tiêu dùng Trung Quốc, điều này chắc chắn tạo cơ hội cho lĩnh vực Logistics hiện đại 4.0 phát triển (Hu và cộng sự 2022: 5).

iv. Thách thức: Doanh nghiệp là lực lượng quan trọng trong tạo dựng môi trường kinh doanh và cũng là chủ thể chính trong việc phát triển Logistics hiện đại 4.0, nhưng hiện tại với một thị trường lớn như Trung Quốc thì sức cạnh tranh của các doanh nghiệp trong nước vẫn còn khá mỏng, vì thế Trung Quốc cần thêm nhiều doanh nghiệp Logistics lớn hơn nữa, để có thể tạo nên được một môi trường cạnh tranh cùng phát triển với các doanh nghiệp quốc tế lớn khác (Hu và cộng sự 2022: 5).

4.4. Yếu tố công nghệ

i. Điểm mạnh: Với sự ra đời của kỷ nguyên Internet và việc ứng dụng vào thực tế các kịch bản dữ liệu lớn, nhân loại đang hướng tới một môi trường sống đa dạng nguồn thông tin và không giới hạn, với sự hỗ trợ của các công nghệ kỹ thuật thông tin hiện đại, công nghệ trí tuệ nhân tạo hay dữ liệu điện toán đám mây, v.v...(Li 2012: 5), điều này đã đặt nền móng cho việc chuyển đổi, nâng cấp và phát triển ngành Logistics, tạo cơ hội phát triển cho Logistics số tại Trung Quốc.

ii. Điểm yếu: Thứ nhất, trình độ đội ngũ nhân lực Logistics hiện có của Trung Quốc không đồng đều và khả năng chuyên môn còn chưa đáp ứng được yêu cầu kỹ thuật của lĩnh vực Logistics số, Logistics thông minh. Một lượng lớn nhân sự trong ngành Logistics của Trung Quốc không được đào tạo chính quy đã gây một áp lực không nhỏ đến việc tuyển dụng và bồi dưỡng cho các doanh nghiệp Logistics Trung Quốc; Thứ hai, sự phát triển nhanh chóng của ngành Logistics đã khiến Trung Quốc thiếu hụt một lượng lớn nguồn lao động chất lượng cao trong ngành này (Wang và cộng sự 2021: 2).

iii. Cơ hội: Thứ nhất, chính phủ Trung Quốc nhiều năm trở lại đây chú trọng phát

triển công nghệ thông tin, đẩy nhanh quá trình số hóa kinh tế - xã hội, vì thế khi công nghệ thông tin bùng nổ cũng đã đưa Logistics hiện đại của Trung Quốc bước vào một thời kỳ phát triển nhanh chóng. Thứ hai, nhận thấy “*nhân tài chính là nhân tố then chốt trong sự phát triển của Logistics số*” (GuoCheng 2007: 2), hiệp hội Logistics Trung Quốc hiện đã hợp tác với các công ty Logistics lớn để tiến hành mô hình đào tạo kết hợp giữa học tập và nghiên cứu, rút ngắn thời gian phát triển đội ngũ nhân lực kỹ thuật mới phục vụ cho lĩnh vực Logistics hiện đại của nước này (Học viện Công nghệ

Thông tin và Truyền thông Trung Quốc 2022: 4).

iv. Thách thức: Công nghệ phục vụ Logistics số, thông minh đang phát triển nhanh chóng ở các thành phố cấp 1 và cấp 2 của Trung Quốc, nhưng lại chậm hơn ở các thành phố cấp 3, cấp 4 và khu vực nông thôn, đặc biệt là khu vực nông thôn của nước này đang tương đối thiếu thốn về cơ sở vật chất phục vụ Logistics, điều này đã gây cản trở không nhỏ đến sự phát triển đồng bộ của lĩnh vực Logistics số tại Trung Quốc (Học viện Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc 2022: 3).

Bảng 2: Ma trận SWOT – PEST phân tích Logistics hiện đại Trung Quốc

	Yếu tố luật pháp	Yếu tố kinh tế	Yếu tố xã hội	Yếu tố công nghệ
Điểm mạnh	Chính sách đa dạng, bổ sung và điều chỉnh liên tục	1, Kinh tế tăng trưởng tốt 2, Nhu cầu dịch vụ Logistics hiện đại tăng 3, Vai trò của ngành Logistics ngày càng tăng lên	1, Thói quen tiêu dùng thay đổi, nhu cầu mới 2, Các công nghệ hiện đại ra đời	Bối cảnh kinh tế 4.0, công nghệ số, Internet + phát triển mạnh
Điểm yếu	1, Hoạt động giám sát, quản lý của cấp chính quyền địa phương còn yếu 2, Công tác tuyên truyền chưa mạnh mẽ	1, Thị trường Logistics Trung Quốc phát triển chậm lại 2, Ảnh hưởng của dịch bệnh	1, Các công ty Logistics Trung Quốc phân bố không đồng đều 2, Các tiêu chuẩn đánh giá thiếu tính quốc tế. 3, Cạnh tranh trong môi trường quốc tế	1, Trình độ đội ngũ nhân lực Logistics hiện có hạn chế 2, Thiếu nguồn lao động chất lượng cao
Cơ hội	1, Chiến lược phát triển rõ ràng. 2, Sáng kiến “Một vành đai, Một con đường” làm bàn đạp	1, Thương mại điện tử phát triển 2, Dịch bệnh tạo ra các nhu cầu, hình thức kinh doanh mới	1, Thiết lập chuỗi hoạt động giữa các doanh nghiệp 2, Các hoạt động sát nhập, thu mua diễn ra mạnh mẽ trong ngành Logistics Trung Quốc 3, Logistics hiện đại 4.0 phát triển thay thế Logistic truyền thống	Bùng nổ phát triển công nghệ thông tin và công nghệ số

Thách thức	1, Khó khăn trong việc hiện thực hóa các chính sách 2, Chưa có được một hệ thống chính sách Logistics số hoàn thiện.	Áp lực cạnh tranh từ doanh nghiệp nước ngoài.	Xây dựng nhiều doanh nghiệp lớn trong ngành	Phát triển cơ sở hạ tầng thông tin đồng nhất ở tất cả các vùng
------------	---	---	---	--

(Nguồn: Tác giả tổng hợp)

5. Kết luận

Tốc độ phát triển nhanh chóng của lĩnh vực Logistics số thông minh và sự phát triển ổn định của toàn ngành Logistics Trung Quốc đã cho chúng ta thấy được ngành Logistics của Trung Quốc đang thích ứng tốt với công cuộc chuyển đổi số của nước này. Tuy nhiên, vì là một ngành mới nổi tại Trung Quốc nên lĩnh vực Logistics cũng đang phải những vấn đề về cơ cấu, phát triển không đồng đều, thiếu nhân lực hay thiếu cạnh tranh,... Để hỗ trợ và đưa ngành Logistics của mình phát triển đúng hướng, chính phủ Trung Quốc đã liên tục đưa ra các chính sách phát triển khác nhau, trong đó những năm gần đây chủ yếu là các chính sách phát triển số, ứng dụng công nghệ thông tin. Điều này cho thấy chính phủ Trung Quốc rất quan tâm đến việc phát triển Logistics thông minh, Logistics số. Thông qua phân tích SWOT-PEST về ngành Logistics hiện đại của Trung Quốc, có thể thấy tiềm năng phát triển của ngành Logistics hiện đại Trung Quốc trong bối cảnh chuyển đổi số là rất lớn và cũng cho thấy được tầm quan trọng của yếu tố công nghệ trong định hướng phát triển ngành Logistics của nước này. Từ tình hình phát triển Logistics hiện đại của Trung Quốc và ma trận phân tích có thể thấy việc đầu tư hoàn thiện cơ sở hạ tầng, phát triển công nghệ luôn là ưu tiên hàng đầu, ảnh hưởng đến sự phát triển đồng bộ của ngành Logistics hiện đại Trung Quốc. Ngoài ra, yếu tố con người luôn đóng vai trò quyết

định để giúp ngành Logistics Trung Quốc có thể chuyển đổi từ Logistics truyền thống sang Logistics hiện đại, làm chủ công nghệ, nâng cao sức cạnh tranh toàn ngành. Để làm được điều này cần có sự phối hợp giữa chính phủ và các doanh nghiệp, đây cũng là bài học kinh nghiệm lớn cho các quốc gia cũng đang muốn phát triển Logistics hiện đại như Việt Nam.

Tài liệu trích dẫn

- Bộ Thông tin và Truyền thông. 2021. “*Cẩm nang chuyển đổi số*”. Hà Nội: Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông.
- 陈劲, 杨文池, 于飞. 2019. 数字化转型中的生态协同创新战略——基于华为企业业务集团(EBG)中国区的战略研讨. 清华管理评论, 2019(06): 22 (Chen Jin, Yang Wenchi, Yu Fei. 2019. “Chiến lược đổi mới hợp tác sinh thái trong chuyển đổi kỹ thuật số - một cuộc thảo luận chiến lược của nhóm kinh doanh Huawei (EBG) Trung Quốc”. Bình luận Quản lý Thanh Hoa 6: 22-26).
- 王术峰, 何鹏飞, 吴春尚. 2021. 数字物流理论、技术方法与应用: 数字物流学术研讨会观点综述, 中国流通经济, 2021, 35(6): 3-16. (Wang Shufeng, He Pengfei, Wu Chunshang. 2021 “Lý thuyết Logistics số, phương pháp kỹ thuật và ứng dụng: Tổng quan quan điểm hội thảo học thuật về Logistics số”. *Kinh tế lưu thông Trung Quốc* 35(6): 3-16).
- 胡云飞、王峰. 2022. 数字经济时代物流业发展策略浅析. 产业创新研究, 2022 (11): 第 66-68 页 (Hu Yunfei, Wang Feng. 2022. “*Phân tích ngắn gọn về chiến lược phát triển ngành Logistics trong kỷ nguyên kinh tế số*”. *Tạp chí Nghiên cứu Đổi mới Công nghiệp* 11: 66-68).

- 何黎明. 2017. 我国智慧物流发展现状及趋势. 中国国情国力 2017, 31(6): 9-12 (He Liming. 2017 “Hiện trạng và xu hướng phát triển logistics thông minh ở nước ta”. Tạp chí *Sức mạnh quốc gia Trung Quốc* 31(6), 9-12).
- 李春艳. 2012. 物流信息技术在现代物流中的应用. 物流技术 2012 (5): 137-138 页 (Li ChunYan. 2012. “Ứng dụng công nghệ thông tin Logistics trong Logistics hiện đại”. Tạp chí *Công nghệ Logistics* 5: 137-138).
- 郭成. 2007. 物流信息技术应用现状及趋势, 2007 年 (3): 97-99 页 (GuoCheng. 2007. “Hiện trạng và Xu hướng Ứng dụng Công nghệ Thông tin Logistics”. Tạp chí *Vận tải Trung Quốc* 97-99).
- 张颖. 2020. 浅谈新形势下的智慧物流发展趋势与提升策略. 物流工程与管理, 2020, 42(9): 7-9. (Zhang Ying. 2020. “Bàn về xu hướng phát triển và chiến lược cải tiến dịch vụ Logistics thông minh trong tình hình mới”. *Quản lý Logistics* 42(9): 7-9.)
- 中商产业研究院. 2016-2021. 年中国数字电表市场前景及融资战略咨询报告, 2016 (Viện Nghiên cứu Thương mại và Công nghiệp Trung Quốc. 2016-2021. *Báo cáo Tư vấn Chiến lược Tài chính và Triển vọng Thị trường Ampe kế Kỹ thuật số Trung Quốc*, 2016). (<https://www.askci.com/reports/2016/01/05/04422423518.shtml>). Truy cập tháng 12/2023.
- 中商产业研究院. 2018-2023. 年中国智慧物流产业园区市场深度调查与投资前景咨询报告 (Viện nghiên cứu thương mại và công nghiệp Trung Quốc, “Báo cáo khảo sát chuyên sâu thị trường ngành Logistics thông minh Trung Quốc và nghiên cứu triển vọng đầu tư 2018-2023”) (<https://www.askci.com/reports/20191203/1046165557868121.shtml>). Truy cập tháng 12/2023.
- 中国信通院. 2022 “新 IT 技术成数字化转型主流创新方向” 报告, 2: 15-29 (Học viện Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc. 2022. Báo cáo “Công nghệ thông tin mới đã trở thành hướng đi chủ đạo mới của chuyển đổi kỹ thuật số”. Tạp chí *Báo cáo tài chính* 2: 15-29).
- Humphrey Albert. 2005. “SWOT Analysis for Management Consulting”, SRI Alumni Newsletter. SRI International, United States
- Nguyễn Hoàng Phương. 2012. Phân Tích SWOT Trong Chiến Lược Kinh Doanh. NXB Thông Tin Truyền Thông.
- 林珊. 基于 SWOT -PEST 模型的珠海市现代物流业发展分析. 徐州工程学院学报 (社会科学版), 2011(3): 14-16. (Lin Shan. 2011. “Phân tích sự phát triển của ngành logistics hiện đại ở Chu Hải dựa trên mô hình SWOT-PEST”. Tạp chí *Viện Công nghệ Từ Châu (Ấn bản Khoa học Xã hội)* 2011 (3): 14-16).
- 杨丽香. “一带一路”下基于 SWOT-PEST 模型-广西智慧物流发展分析, 南宁职业技术学院学报. 2020. 25(01): 64-68 (Yang Lixiang. 2020. “Phân tích sự phát triển của logistics thông minh ở Quảng Tây dựa trên mô hình SWOT-PEST trong bối cảnh “Sáng kiến Vành đai và Con đường””. Tạp chí *Trường Cao đẳng Nghề và Kỹ thuật Nam Ninh* 2020, 25(01): 64-68).
- “数字化转型伙伴行动”倡议发布, 人民网 [2020-05-29] (Sáng kiến “Hành động hợp tác chuyển đổi kỹ thuật số” được công bố trên nhật báo Nhân Dân trực tuyến, 29/5/2020) (<http://industry.people.com.cn/n1/2020/0513/c413883-31707863.html>). Truy cập tháng 12/2023.